

A MUSTÁR VETŐMAG TERMESZTÉSI TECHNOLÓGIÁJA

(*Sinapis alba*)

Általános tudnivalók:

Rövid tenyészidejű 100-120 napos. Márciusi vetés mellett az őszi búzával akár egy időben aratható. Jó elővetemény. A mustármag 4-7 nap alatt kicsírázik, a vetést követően 10-15 nap alatt kikel, és a kelést követő 30 nap alatt megkezdődik a virágzás. A virágzás átlagos időtartama 30-35 nap. Megfelelő állománysűrűség esetén a gyomokat már tavasszal elnyomja, mivel az állomány hamar bezáródik, jól árnyékol és a talajt elég gyommentesen hagyja maga után. Kiváló előveteménye a burgonyának, cukorrépának, dohánynak és a búza számára is tökéletes magágy készíthető, ezért is ad a búza nagyobb termést mustár után vetve. A virágzó mustár jó méhlegelő és vadriasztó.

Talaj tekintetében a mustár nem igényes. A szikes, lápos, erősen kötött talajok és futóhomok kivételével csaknem minden talajon sikerrel termeszthető. A mustármag termesztés nem igényel külön beruházást, mivel a gabona géprendszerével a termelés megoldható.

Éghajlattal szemben nincs különösebb kívánalom. Hideggel szemben nem érzékeny, ezért célszerű minél korábban elvetni. Magvai már 1 °C-on csíráznak. A fiatal növények mínusz 5 °C-ot is kibírnak.

Talajelőkészítés:

A mustárt csak őszi szántott és lehetőség szerint őszi durván előmunkált talajba célszerű elvetni. Tavasszal kombinátorral kertszerűen elmunkált magágy készítendő a lehető legkevesebb munkaművelettel. A talaj nedvességének függvényében a vetés mélysége 2-4 cm. Vetés után hengerrel kell a területet lezárni. A sortávolság lehetőleg 24 cm legyen, vagy a talaj és a nedvességviszonyoknak megfelelően esetleg több.

Vetési idő: március. Áprilisi vetés már jelentős terméseszköket és növényvédelmi problémákat vonhat maga után. Vetés mélység: 2-3 cm

Vetőmag szükséglet: 8-12 kg/ha.

A termelésben más mustárfajtától 200 m-es izoláció betartása szükséges. (I.fok)

Tápanyagellátás:

A mustár 1 tonna szemterméssel és a hozzá tartozó szalmával együtt a talajból 50 kg N-t, 25 kg P₂O₅-ot és 40 kg K₂O-t von ki. Az alábbi műtrágyamennyiségek javasoltak: N: 70-100 kg/ha, P₂O₅: 50 kg, K₂O: 80 kg. A mustár a bórtrágyázást, jelentős termésnövekedéssel hálálja meg.

A PK- műtrágyát és a N egyharmadát az alapozó talaj előkészítés előtt, őszi adjuk ki. A Nitrogén műtrágya 2/3 részét tavasszal kell a talajba juttatni. Tavasszal ammóniumnitrát formájában, mert gyorsan felvehetővé válik a növény számára.

Növényvédelem:

Gyomirtás:

Mustár vetőmag termesztésre csak olyan terület alkalmas, ahol vadrepce, repcsényretek, galaj és egyéb a mustárt magjával megegyező magvú, ezáltal a mustárból nem vagy csak nehezen tisztítható gyomokkal nem fertőzött a talaj. **A vetőmag minősége nem a tisztítóüzemben, hanem a szaporító területen dől el.** Kétszikű gyomok ellen posztemergensen a gyomok 2-4 leveles állapotában. Sikeresen használható szer a LONTREL 300 EC vagy (CLIOPHAR 300SL), GALERA. Szintén a magról kelő kétszikű gyomok elleni védekezéshez javasolt. BUTISAN STAR 2,5-3 l/ha. Az egyszikű gyomok elleni védelem vegyszerei: AGIL 100 EC 0,8 l/ha, PANTHERA 40 EC 0,8-2,5 l/ha

Rovarok kártétele:

A korai szikleveles időszakban már figyelni kell a bolhák megjelenését, mivel tömeges kártétel esetén a mustár állományt néhány nap alatt megsemmisíthetik. Ebben a korai fejlődési szakaszban javasolt szisztémikus készítmények: DUSBAN DELTA, NURELLE. A bolhák ellen a legegyszerűbben a korai vetéssel lehet védekezni, mert a mustár így "kinő" a bolha foga alól. A földibolhákon kívül a repcedarázs álhernyója, a repcefénybogár és a káposztalevéltetű károsíthatja a mustárt. Különösen a repcedarázásra kell figyelni, mert hernyója néhány nap alatt súlyos károkat okozhat. Ellene a virágzás időszakában kell védekezni. A rovarkárok elhárítására hatékony készítmények sora áll rendelkezésre, de csak az időben észlelt és elhárított kár mérsékelhető, illetve kerülhető el.

Kórokozók:

A mustár növénykórtani szempontból a Sclerotinia sclerotiorum fertőzésre fogékony. A gombaszaporító képletei a szkleróciumok, a talajban több évig életképesek maradnak, nedves évjáratokban jelentős károkat okozhatnak. Ügyelni kell a vetésforgó betartására és a nem túlzottan sűrű állományra.

Betakarítás:

Ha a mustár már érett, és a szemek víztartalma a 11%-ot nem haladja meg, a legegyszerűbb és legolcsóbb módszer az egy menetben, kombájnnal való aratás. Általában úgy érik a mustár, hogy lehet kombájnnal aratni. Legjobb a Claas és az E 512-es kombájnnal való aratás. Aratás idején minden becő magjának érettnnek, a fajra jellemző színűnek és keménynek kell lennie. Az aratást akkor kezdjük, amikor a becők sárgásbarnák, a becők alatti szárrész sárga és pattanva törik. Ebben a stádiumban a szártő még zöld.

A betakarítás fontos munkafeladata a kombájn helyes beállítása és üzemeltetése:

- A dob fordulatszámának csökkentése (900/perc)
- Gumiverőlécek felszerelése
- Dobkosár hézag növelése
- Aprómag rosta felszerelése
- Lebegő optimális beállítása
- Optimális menetsebesség

Igyekeznünk kell az optimális betakarítási időt megválasztani. Korai aratás esetén a magvak még éretlenek és magas a nedvességtartalmuk, túl későn aratva viszont nagy lehet a betakarítási veszteség.

Az aratást követően a termést azonnal tisztítani kell a benne lévő zöld, még magas nedvességtartalmú szárrészekről és amennyiben a nedvességtartalom 10 %-nál magasabb, úgy azonnal szárítani kell, mivel magasabb nedvességtartalomnál a magok igen hamar befüllednek. Ha a magot szárítani kell, a szárítást max. 40 °C-on lehet elvégezni.

A szántóföldi szaporítások ellenőrzését, valamint a vetőmagvak minősítését ez esetben is az NÉBIH végzi OECD előírások alapján. A szabványnak, vagy egyéb előírásoknak megfelelő vetőmagtételleket OECD-EWG címkével látja el, az árurol fémzárolási tételenként ún. narancsbizonyítványt és OECD Certifikát-ot állít ki.

Az export céltermeltetés esetén elvégzendő feladatok:

- Származási Bizonyítvány kiállítása, a termelő részére megküldése (termeltető feladata)
- Szántóföldi szemlére bejelentés a területileg illetékes NÉBIH részére
- Szántóföldi szemle elvégztetése az előírt alkalmak szerint, a szemlejegyzőkönyveken tett előírások maradéktalan betartása
- A vetőmagot a fémzárolásig kísérő szemlejegyzőkönyvön a szükséges nyilatkozatok megtétele
- Fémzárolásra bejelentés, fémzárolás